REDAKCJA
i ADMINISTRACJA:
Kraków, Rynek Główny 30
Telefony redakcji: 550-33; 585-10; — Telefon administracji 585-10; — wewn. 23
Sekretariat redakcji - czynny w godzinach 10—12, 16—18
Administracja czynna w godz od 9—16, w soboty od 9—15

Dziś 6 stron
Cena 3 zł

NAPRZÓD

ORGAN POLSKIEJ PARTII SOCJALISTYCZNEJ

Rok 56 | 31 października | Kraków, 1947 r. | Nr. 299

Niemiec-ludożerca pożarł 12-letnie dziecko

BERLIN. — „Berliner Zeitung" donosi, że w Bremie został aresztowany mężczyzna oskarżony o ludożerstwo. Zbrodniarz zwabił do siebie 12-letnie dziecko, zabił, pokrajał w kawałki i kazał swej żonie ugotować.

Podczas przesłuchania ludożerca stwierdził, że do potwornego czynu popchnął go głód.

Dyskusja nad exposé premiera

Nowa droga PSL

w sojuszu z lewicą społeczną

stwierdza poseł Wycech

WARSZAWA. — W DNIU WCZORAJSZYM SEJM USTAWODAWCZY PRZYSTĄPIŁ DO DEBATY NAD EXPOSE RĄDOWYM.

PO PRZYJĘCIU PROTOKÓŁU Z POPRZEDNIEGO POSIEDZENIA, MARSZAŁEK KOWALSKI UDZIELIŁ GŁOSU POSŁOWI GRUBECKIEMU (SL).

Stronnictwo Ludowe **ustosunkowuje się do expose tow. Premiera i całokształtu polityki, oraz osiągnięć rządu pozytywnie** — stwierdza poseł Grubecki.

W dłuższym ustępie, poświęconym polityce zagranicznej, mówca podkreślił, **że chłop polski przejrzał atomowo - dolarową politykę ciemnych sił. Chłop polski chce w spokoju zbierać owoce swojego trudu.**

Omawiając stosunek SL do ostatniego orędzia biskupów, poseł Grubecki stwierdził, że **chłopskie są katolickie, ale przeciwstawiają się szkodliwej działalności rozpolitykowanej części kleru.**

Wśród dezyderatów, jakie kieruje poseł Grubcki w imieniu SL pod adresem Rządu, znajduje się też postulat **dalszego usprawnienia wymiany między wsią a miastem.**

Następnie poseł Jodłowski deklaruje w imieniu swego klubu całkowitą aprobatę dla dotychczasowych osiągnięć i polityki Rządu.

Końcowy fragment przemówienia dotyczy spraw kościoła katolickiego.

Wobec coraz częstszego ociągania się niektórych obywateli w dokonywaniu przewidzianych ustawą wpisów do ksiąg stanu cywilnego, klub mówcy zgłosi **projekt ustawy o zmianie prawa małżeńskiego i przepisów o aktach stanu cywilnego w kierunku wprowadzenia zakazów udzielania ślubów, sporządzania aktów chrztu i zgonu przez władze kościelne — bez uprzedniego sporządzenia aktu stanu cywilnego.**

Z zainteresowaniem Izba wysłuchała przemówienia posła Wycecha, który wystąpił po raz pierwszy jako prezes klubu PSL.

Rozprawia się on z całokształtem polityki poprzedniego prezesa stronnictwa i piętnuje jego zdradziecką ucieczkę.

Analizując najbliższe perspektywy polityczne, poseł Wycech stwierdza, że PSL nie może pozwolić sobie więcej na drogę ... i negacji. Droga tego stronnictwa prowadzi do sojuszu z lewicą społeczną. Mówca popiera zagraniczną politykę rządu, dążącą do obrony pokoju oraz stanowisko Rządu w zasadniczych sprawach wewnętrznych. Wskazuje też zadania stojące przed PSL-em w dziedzinie włączenia mas.

Analizując obecną sytuację w PSL, poseł Wycech przypomina, że stał na czele frakcji PSL, walczącej o właściwą linię stronnictwa. **Mikołajczyk oszukał nie tylko chłopów, ale i najbliższych współpracowników. Dziś widać jasno fałszywą linię jego polityki.**

MARTIN BORMAN ARESZTOWANY

Niestety... tylko syn

WIEDEŃ. — W miejscowości Kirchental w Austrii został aresztowany **17-letni syn Martina Bormana, noszący także imię Martin.**

Borman ukrywał się w Kirchental pod nazwiskiem Martina Bergmana. Pracował jako robotnik rolny.

Młodego Bormana aresztowała austriacka policja i przekazała go władzom amerykańskim.

POTĘPIENIA AGRESJI HOLENDERSKIEJ

ŻĄDA DELEGAT POLSKI W ONZ

NOWY JORK. — Na posiedzeniu Rady Bezpieczeństwa przemawiał delegat Polski — **dr. Suchy. Przedstawiciel Polski wezwał Radę Bezpieczeństwa do powzięcia decyzji, któraby nie tylko uratowała republikę indonezyjską, ale również prestiż Rady Bezpieczeństwa.**

Przedstawiciel Polski porównał problem indonezyjski do **sprawy abisyńskiej,** rozpatrywanej swego czasu przez dawną Ligę Narodów i **potępił postawę większości członków Rady Bezpieczeństwa,** dzięki której i konflikt i wielkie cierpienia tubylczej ludności ciągle się przedłużają.

Polska żąda od Rady Bezpieczeństwa surowego potępienia rządu holenderskiego za przeciąganie wojny w Indonezji i zwraca uwagę, że w sprawie indonezyjskiej wyniknąć może potrzeba użycia siły.

Międzynarodowa konferencja socjalistyczna

BRUKSELA. Międzynarodowy Komitet Socjalistyczny na swym posiedzeniu w Brukseli postanowił, że najbliższa Międzynarodowa Konferencja Socjalistyczna odbędzie się w Antwerpii w dniach od 8. listopada do 1. grudnia br.

Konferencja, w której weźmie udział ponad 20 państw, będzie miała na celu zacieśnienie więzów pomiędzy partiami socjalistycznymi, krajów, biorących udział w tej konferencji.

Parlamentarzyści belgijscy w Polsce

WARSZAWA — Do Warszawy przybyła wczoraj, na zaproszenie Marszałka Sejmu, Kowalskiego, 7-osobowa delegacja parlamentarzystów belgijskich z prezesem belgijskiej partii liberalnej, sen. **Rogerem Motzem na czele.**

W czasie pobytu w **Polsce goście zwiedzą Warszawę, Kraków, Katowice i Wrocław.**

Tsaldaris zadowolony z pomocy USA

WASZYNGTON. — Bawiący obecnie w St Zjednoczonych grecki minister spraw zagranicznych, **Tsaldaris** przed swym **powrotem do Grecji,** złożył wizytę **pożegnalną** prez. **Trumanowi.**

Na konferencji prasowej **Tsaldaris** oświadczył, że **amerykańska pomoc dla Grecji jest wystarczająca na pokrycie tych potrzeb, dla których została przeznaczona.**

Alarm w Jerozolimie

JEROZOLIMA. — **Wkrótce** po zmierzchu **dnia 29 października** policja tutejsza **została zaalarmowana** ostrzeżeniem, że organizacja terrorystyczna Irgun Zwai Leumi przygotowuje się do wysadzenia w powietrze centrali policyjnej **na głównej** ulicy Jerozolimy. Wozy pancerne niezwłocznie zablokowały wyloty tej ulicy i cały ruch ...

Akademia

ku czci

Wielkiego Trybuna Ludu Ignacego Daszyńskiego

w jedenastą rocznicę jego śmierci

odbędzie się w niedzielę, dnia 2 listopada 1947 r. o godz 10.00 na Rynku Głównym

Przemówienia wygłoszą:

Sekretarz Generalny CKW PPS towarzysz **premier Józef Cyrankiewicz**

Przewodniczący WK PPS tow **poseł dr. Bolesław Drobner**

po Akademii wyruszy

UROCZYSTY POCHÓD

na cmentarz Rakowicki, gdzie Sekretarz Generalny CKW PPS tow. Józef Cyrankiewicz dokona uroczystego odsłonięcia pomnika-grobowca **Ignacego Daszyńskiego**

Zbiórka Organizacji Partyjnych ze sztandarami przed lokalami Komitetów Dzielnicowych o godzinie 8 rano.

W razie niepogody Akademia odbędzie się w sali kina „Świt"

Komitet Wykonawczy Budowy Pomnika-Grobowca Ignacego Daszyńskiego w Krakowie

Wojewódzki Komitet PPS w Krakowie

Miejski Komitet PPS w Krakowie

Nieprzychylny »klimat« i dewizy

Nowy Jork nie nadaje się na siedzibę ONZ

MEKSYK — Poseł Polski w Meksyku, Jan Drohojowski, oświadczył w czasie konferencji prasowej, **że pełna ostrych przeciwieństw atmosfera Nowego Jorku nie służy rozwojowi tak delikatnego organizmu, jakim jest ONZ. Ambasador Polski dodał,** że **jest on zwolennikiem zmiany siedziby ONZ, lub też przenoszenia jej co rok gdzieindziej.**

NOWY JORK. — Według doniesień, otrzymanych z Paryża, **wzmaga się tam kampania na rzecz odbycia następnej sesji Generalnego Zgromadzenia ONZ w Europie.**

Paryż ma — jak się zdaje — największe szanse. **Wiele państw, ze względu na brak dolarów, nie chciałoby utrzymywać swych delegacyj w Lake Success.**

KAIR — Według oficjalnych danych liczba śmiertelnych ofiar cholery w Egipcie sięga 6.132 osoby.

Towarzysze Pepesowcy biorą udział w dniu 2. listopada 1947 r. w uroczystościach ku czci Ignacego Daszyńskiego

Sejm zbada sprawę ucieczki Mikołajczyka

Marszałek Sejmu zakomunikował na środowym posiedzeniu Izby, że w imieniu Konwentu Seniorów wpłynął wniosek nagły w sprawie powołania specjalnej komisji sejmowej w składzie 9 osób dla zbadania sprawy ucieczki posła Mikołajczyka i innych, oraz okoliczności z nią związanych.

Izba wybrała komisję w składzie następującym: poseł Bieńkowski Władysław (PPR), poseł Domiński Jerzy (SP), pos. Drabner Bolesław (PPS), poseł Dura Lucjan (SL), pos. Grubecki Jan (SL), pos. Jadłowski Jerzy (SD), pos. Kliszko Zenon (PPR), pos. Koter Stanisław (PSL-Lewica) i pos. Kuryłowicz Adam (PPS).

Poseł Wycech prezesem Klubu poselskiego PSL

Na specjalnym zebraniu Klub Poselski PSL dokonał wyboru władz klubu. Prezesem wybrano posła Wycecha, wiceprezesem Załeskiego, sekretarzem został poseł [illegible]

Należy uważać, że nie istnieje już klub PSL lewica, a tylko jeden klub poselski PSL.

Ostatnie wyniki wyborów w Szwajcarii

BERNO. — Ogłoszone zostały ostateczne wyniki wyborów powszechnych, które odbyły się w niedzielę w całej Szwajcarii. Partia postępowych demokratów uzyskała 51 mandatów (w poprzednim parlamencie 4[illegible]), socjal - demokraci — 48 (54), konserwatywna partia katolicka — 44 (43), partia robotników rolnych i klas średnich — 12 (22) niezależni — 8 (5), liberałowie — 7 (8), partia pracy (komuniści) — 7 (6), demokraci — 5 (6), inne — 2 (8).

Stan wyjątkowy w Egipcie

[illegible] — Z Kairu donoszą że rząd egipski rozważa możliwość wprowadzenia stanu wyjątkowego w Egipcie w związku z epidemią cholery. Jak wynika z ostatnich wiadomości, epidemia nie osłabła.

Generał Clay wychodzi z wojska

BERLIN. — Amerykański gubernator wojskowy w Niemczech Clay oświadczył, że w przyszłym roku opuszcza definitywnie służbę wojskową. Zamierza on wycofać się z życia wojskowo - politycznego i osiąść w stanie Georgia w USA.

W telegraficznym SKRÓCIE

MOSKWA — Przed Trybunałem Wojennym w Stalino rozpoczął się proces przeciwko Hermanowi Rechowi i G. Wilhelmowi, b. oficerom hitlerowskiej żandarmerii polowej, oskarżonych o dokonanie licznych zbrodni na ludności cywilnej w czasie okupacji niemieckiej.

RZYM — Włoskie zgromadzenie konstytucyjne uchwaliło projekt ustawy o zniesieniu senatu we Włoszech.

[illegible] — [illegible] wykryto centralę [illegible] skiego ruchu podziemnego. [illegible] wano 6 [illegible] i kilku [illegible]

WASHINGTON — [illegible] zagranicz. [illegible] podsekretarzem Departamentu Stanu, [illegible]

WŁASNE SIŁY - NIEZAWODNA PODSTAWA

Mowa ministra tow. Dąbrowskiego w Sejmie

WARSZAWA. — Rozwój naszych budżetów — mówi minister — odzwierciadla rozwój naszego Państwa Ludowego. Kiedy obóz demokratyczny objął władzę w Polsce, Państwo nasze nie było zorganizowane, a Polacy byli rozproszeni po świecie. Przedstawienie przez Rząd w terminie konstytucyjnym budżetu na rok 1948, obejmującego [illegible] dziedziny naszego życia państwowego, dowodzi, że zasadniczy proces budowy Państwa został dokonany.

ŁAD FINANSOWY

Minister charakteryzuje następnie bieżącą sytuację gospodarczą, stwierdzając, że znajdujemy się już w stanie ładu finansowego. Nie dopuściliśmy do procesów inflacyjnych, unormowaliśmy politykę kredytową i emisyjną w kierunku na wzrost gospodarczy, nadwyżki budżetowe pozwalają na pełne finansowanie planu inwestycyjnego i pełną likwidację zadłużenia Skarbu Państwa w Narodowym Banku Polskim. Rada Ministrów uchwaliła też państwowy system finansowy.

Kraj znajduje się w pełni odbudowy swej pomyślności gospodarczej. Jest to tak wyraźny proces, że nie trzeba już o tym przekonywać danymi statystycznymi. Wykonanie Planu Narodowego w jego pierwszym roku będzie pomyślne. Plan produkcji dóbr wytwórczych, [illegible] całość, będzie wykonany ponad 100 proc., dóbr konsumcyjnych — około 100 proc. Kredyty dodatkowe umożliwiają wykonanie planu inwestycyjnego w ponad 100 proc. pod względem finansowym — pod względem materiałowym wykonanie planu będzie bliskie 90 proc.

ZADANIA SKARBU.

Mówca przedstawia następnie zadania, jakie miało do wypełnienia Ministerstwo Skarbu; oprócz zrównoważenia budżetu trzeba było wygospodarować 11 miliardów na inwestycje, a 14 miliardów — dla pełnego pokrycia skarbowych kredytów inwestycyjnych.

Wydatki budżetowe wyniosły od stycznia do sierpnia b. r. 87 miliardów 594 miliony zł., zaś dochody bez Daniny Narodowej — 104 miliardy 525 milionów zł.

Nadwyżka, łącznie z Daniną Narodową, wynosi 28 miliardów zł. Dochody z danin publicznych i akcyz przyniosły 92 miliardy 48 milionów zł. Oszczędności wyniosły w ciągu 8 miesięcy około 25 miliardów złotych.

Sytuacja aprowizacyjna wymaga zwiększenia wydatków na wyżywienie ludności do 90 miliardów zł. Drugą przyczyną wzrostu wydatków jest likwida[illegible] budżet będzie się rozliczał wyłącznie według cen komercyjnych.

W roku 1947 przeprowadzamy redukcję około 50.000 etatów osobowych. Redukcja nadmiernego personelu stwarza możliwość poprawy sytuacji finansowej aparatu urzędniczego.

Wydatki na człowieka wzrastają z 47,5 proc. budżetu tegorocznego do 50 proc. budżetu przyszłorocznego, podobnie wydatki na gospodarkę wzrastają z 16,8 do 19,1 proc.

POMOC DLA POLSKI.

Mówiąc o zawodzie, jaki nas spotkał ze strony państw [illegible] chodnich — oświadcza min. Dąbrowski — tym mocniej muszę podkreślić tę życzliwą i skuteczną pomoc, jaką okazuje nam Związek Radziecki. Znana jest Wysokiej Izbie sprawa udzielenia Polsce przez ZSRR pożyczki w sumie 28 milionów dolarów w złocie, oraz dostarczenie nam 300 tys. ton zboża na bardzo dogodnych warunkach kredytowych wtedy, gdy gdzieindziej tego zboża nam odmówiono.

ZASŁUGA CZŁOWIEKA PRACY.

Jest zasługą klasy pracującej w Polsce, że nie ugięła się pod trudnościami, lecz odpowiedziała na nie — wzmożeniem wydajności pracy i dalszym zacieśnieniem szeregów w marszu ku lepszej przyszłości całego [illegible]

Jest to możliwe dlatego, iż klasa robotnicza wie o tym, że w warunkach ustrojowych Polski, zwiększając produkcję, podnosząc dochód narodowy, pracuje nie dla kapitalisty, lecz pracuje dla siebie, dla całego Narodu — podkreśla min. Dąbrowski.

NIE MA INFLACJI.

Opanowaliśmy źródło niebezpieczeństwa inflacyjnego — podkreśla minister Skarbu — które w pewnych warunkach może tkwić w emisji na cele budżetu, jeżeli budżet nie może być w normalnej drodze zrównoważony. Od tej strony nie grozi nam w tej chwili nic. Ciężary podatkowe w tym położeniu, w jakim jesteśmy i w tych perspektywach, w jakich nam [illegible] pracować, są i muszą być ciężkie[illegible]

Wiemy dziś wszyscy już nie ze słów, lecz z doświadczenia, że inflacji w Polsce nie ma. Masa emisji rośnie stosunkowo powoli i rośnie w czasie nie od biegającym od wzrastania produkcji. Emisja znaków obiegowych służy już od dłuższego czasu jedynie i wyłącznie celom gospodarczym, co wyklucza niebezpieczeństwo inflacji. Jeżeli nie możemy mówić jeszcze w tej chwili o formalnej stabilizacji pieniądza w relacji dewizowej, to dlatego, że stosunki walutowe na rynku światowym uległy tak wielkiej dezorganizacji, że powrót do warunków jakiejś stałości relacji nie jest jeszcze teraz możliwy.

Dopóki nie będziemy mieli pewności, że to, co zrobimy w dziedzinie formalnej stabilizacji waluty, będzie miało wartość trwałą, nie pójdziemy na żadne stwarzanie pozornych, kosztownych efektów.

POWIĄZANIA ZE ŚWIATEM.

Dłuższy ustęp swego przemówienia poświęca minister Dąbrowski sprawie włączenia się Polski w organizm gospodarczy świata nie w postaci ofiary, oczekującej względów, czy proszącej o pomoc, lecz jedynie i wyłącznie w charakterze czynnego, sprawnego, wartościowego i twórczego partnera. W tej chwili — oświadcza mówca — opieramy nasze stosunki wymienne ze światem na podstawach bezpośrednio towaro[illegible]

Nie myśląc zgoła separować [illegible] od świata — oświadcza minister — lecz przeciwnie, nastawiając gospodarkę naszą na jak najbardziej wszechstronną międzynarodową współpracę gospodarczą, pragniemy nadal liczyć przede wszystkim na własne siły, jako na najpewniejszą, nigdy nie zawodzącą podstawę.

Z PRASY ZAGRANICZNEJ

Trusty dławią Francję
L'Humanité

[illegible]

„[illegible] dążą do zdławienia naszej gospodarki nie tylko w sposób pośredni. Jako naszej konkurencji w obecnej [illegible] li pragną zlikwidować szereg gałęzi przemysłu francuskiego. Samochody? Samoloty? Filmy? Przecież oni to wszystko produkują i chcą eksportować do nas bez przeszkód i barier celnych. By położyć swą łapę na przemyśle francuskim, by przystosować go do własnych wytycznych [illegible]rykańskie żądają od [illegible] by zniósł osiągnię[illegible]jne".

Dziennik podaje fakt: Fabryki Renaulta nie mają stali, a Ford w Poissy zwiększa produkcję. General Motors dąży do przejęcia Citroenu. Francja płaci setki milionów za amerykańskie traktory, ponieważ nie produkuje własnych, flota handlowa przechodzi pod kontrolę amerykańską po sprzedaży całych pakietów akcji przez grupę Fabre'a w Marsylii. Całą gospodarkę kraju parcelują się powoli między osiem wielkich koncernów finansowych USA, które dziesięć lat temu dysponowały 39% potencjału gospodarczego Ameryki, a od czasów wojny znacznie powiększyły zasięg swego działania.

„Francja jednak nie zamierza stać się kolonią banku Morgana, pierwszej potęgi kapitalistycznej na świecie i filaru amerykańskiego ekspansjonizmu. Francja wydrze swój przemysł filmowy ze szponów Morgana [illegible] zostawi w jego rękach swych stalowni, choćby na to się zgadzał pan Schneider. Francja nie skapituluje przed Rockefellerem, choćby go popierały Banki de Paris i des Pays Bas. Francja powie „nie" bankowi Mellona, gotującemu się zagarnąć nasze aluminium i przemysł lotniczy i powtórzy to „nie" koncernowi naftowemu Standard, który domaga się wydania mu akcji przedsiębiorstw, przeprowadzających wiercenia.

Cele monopolów amerykańskich inspirujących plan Mar[illegible] są zupełnie jasne: chodzi o to, by:

1) przyznać całkowite pierwszeństwo przemysłowi Niemiec Zachodnich nad przemysłem francuskim;

2) zapewnić Stanom Zjednoczonym kontrolę nad programem produkcji francuskiej;

3) zmusić Francję do zniesienia barier celnych przeciw dumpingowi amerykańskiemu, skłonić nieodpowiedzialne rządy do likwidacji niepodległości swych systemów gospodarczych i zdania się na łaskę i niełaskę przemysłu i rolnictwa Ameryki, jeżeli chodzi o zaspokojenie naszych życiowych potrzeb".

Popłynie prąd do fabryk Łodzi

Linia wysokiego napięcia Śląsk - Łódź wybudowana

(Bu) Dzień 29 października 1947 to data, która powinna być zapisana olbrzymimi zgłoskami w historii techniki i przemysłu polskiego.

W dniu tym odbyła się w Łagiszy koło Będzina uroczystość zmontowania ostatniej wieży [illegible] wysokiego napięcia Śląsk — Łódź, wybudowanej przez Państwowe Przedsiębiorstwo Budowy Mostów i Konstrukcyj Stalowych „Mostostal" w Zabrzu i kilka firm pomocniczych.

Wszystkie prace zostały skoordynowane i wykonane w przepisanym terminie, t. j. w ciągu 9 miesięcy. W czasie od 23 grudnia 1946 r. do 29 października 1947 r. wykopano i zmontowano w terenie, na przestrzeni 172 km — 390 wież ośmiu typów.

Za kilka tygodni energia elektryczna z [illegible] skich będzie zasilała centrum przemysłu włókienniczego w Łodzi.

Pojęcie ogromu pracy prowadzonej w niezwykle ciężkich warunkach terenowych dał [illegible] pokaz montażu ostatniej z wieży, który odbył się na oczach kilkuset zaproszonych gości.

Otwarcia uroczystości dokonał inż. Dangel, dyrektor naczelny „Mostostalu". Następnie dyrektor techniczny inż. Lubiński zobrazował całość prac nad tym gigantycznym przedsięwzięciem, objaśniając równocześnie tok montażu ostatniej wieży.

Podczas gdy mówił, obecni w napięciu obserwowali karkołomną pracę monterów, którzy z iście cyrkową zręcznością [illegible] wijali się po [illegible] nie wieży.

[illegible] błyskawicznym tempie [illegible] dłonie robotników stawiały przęsło po przęśle, [illegible] oszcie w takt pieśni, wciąg[illegible]to na blokach ostatnie „portki" (tak nazywa się w gwarze [illegible]achowej podstawa do połączenego masztu, na którym przymocowuje się izolatory przewodów). W ciągu niespełna 2 godzin, 5 pięter 27-metrowej wieży, zamknęła ostatnią lukę w olbrzymiej budowli.

Montaż tej magistrali elektrycznej poprzedziła żmudna [illegible] przygotowawcza. Wykonano 76 rysunków technicznych ogólnej powierzchni 96 m. kw., opracowano 2568 pozycji wykonania warsztatowego wież. Dla realizacji zużyto 4.800 ton stali i wkręcono prawie milion śrub różnych rozmiarów o wadze [illegible] [illegible] organizacyjnym była ta praca niemal bez precedensu. Warto zaznaczyć, że w całym okresie budowy nie było ani jednego nieszczęśliwego przypadku, z wyjątkiem trzech, które wydarzyły się nie przy montażu, lecz na skutek złych dróg dojazdowych.

Na tle tej imponującej budowli wzniesionej ręką polskiego robotnika, stanął następnie przedstawiciel 570-osobowej brygady monterskiej.

W mocnym przemówieniu ob. Wróbel dał wyraz niezłomnemu przekonaniu, że nie jest to ostatni słup wysokiego napięcia jaki wykonał on i jego dzielni towarzysze dla nowej Polski Ludowej. Wykonana praca jest niezbitym dowodem, że Plan 3-letni nie jest świstkiem papieru, że jest przeprowadzany systematycznie, wytrwale i konsekwentnie.

Naród chce spokojnej pracy i rozkwitu Polski

Z exposé premiera tow. Cyrankiewicza

Uzupełniając nasze [illegible] streszczenie exposé premiera [illegible] Cyrankiewicza, podajemy dziś [illegible] szię nowych, najbardziej istotnych fragmentów tej mowy.

Premier tow. Cyrankiewicz [illegible] oświadczył m. in.

SYTUACJA MIĘDZYNARODOWA

Sytuacja [illegible] międzynarodowa nie jest wolna od napięć. Napięcia te niewątpliwie wzmogły się w ciągu ostatniego półrocza. Napięcia te powodowane są tendencjami ekspansji określonych kół wielkokapitalistycznych. Koła te odrzucają współpracę gospodarczą z krajami rządzącymi się bez udziału przedstawicieli sfer wielkokapitalistycznych.

Tymczasem współpraca taka jest oczywiście możliwa, tylko trzeba myśleć o współpracy, a nie mieć absurdalnych ambicyj podporządkowania sobie tych krajów.

Prowadzimy aktywną politykę zagraniczną. Nie ograniczamy się do roli widzów. Staramy się jak najmocniej oddziaływać na bieg wypadków i zgodnie z polską racją stanu, w miarę możliwości staramy się hamować awanturniczość elementów agresywnych poprzez przyczynianie się do konsolidacji wszystkich [illegible] konstruktywnych, pokojowych.

Polska jest przekonana, że istnieje nie tylko konieczność, ale i możliwość odparcia wszystkich zakusów, zmierzających do faktycznego obezwładnienia Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Chcemy utrwalenia nowych form współpracy międzynarodowej, opartych na konieczności współistnienia różnych ustrojów politycznych i gospodarczych, form wyrastających z powojennego układu stosunków.

POLSKA A NIEMCY

Nie chcemy wracać do starej Europy, [illegible] wojnę, a pierwszy akt wojny [illegible] była od nas katastrofa narodowa Polski. Nie chcemy i nie wolno nam [illegible] do restytucji [illegible] tkich sił społeczno - gospodarczych które stanowiłyby źródło nowej niemieckiej agresji — [illegible] tej rewanżystowskiej skierowanej przeciwko Polsce.

Byłoby to spokojnym przyglądaniem się, jak ktoś zaczyna ostrzyć nóż, którym mamy dostać w przyszłości cios w plecy.

Dlatego nie pojechaliśmy do Paryża na konferencję 16 państw. Rząd precyzował wówczas w nocie swoje stanowisko, że odbudowa gospodarcza Niemiec nie może w żadnym wypadku odbyć się przed, albo też kosztem gospodarczej odbudowy ofiar niemieckiej agresji. Polska wielokrotna ofiara niemieckiej agresji, nie może brać w konferencji udziału, której wynik mógłby przyczynić się do odrodzenia niemieckiej [illegible].

W tym względzie wyrażamy nie tylko żywotny interes własnego narodu, ale solidarność wszystkich europejczyków od Leningradu i Moskwy do Rzymu, Paryża i Londynu.

UKŁAD Z FRANCJĄ

Uważamy, że łańcuch bezpieczeństwa krajów, pragnących uniemożliwić agresję niemiecką [illegible] się znacznie, gdyby przybyło w nim ogniwo francuskie. [illegible] już czas toczą się rozmowy w sprawie zawarcia układu o sojuszu i pomocy wzajemnej między Polską i Francją.

Zawarcie takiego układu leży niewątpliwie w interesie zarówno Polski, jak i Francji. Dlatego też pragniemy jego podpisania. Z Francją nie chcemy zawierać [illegible] gorszego niż układy zawarte [illegible] poprzednio. Wierzę, [illegible] mimo trudności rozmowy doprowadzą jednak do podpisania takiego [illegible] układu.

Jeden z najżywotniejszych interesów to utrwalenie granic zachodnich Rzeczypospolitej na Bałtyku, Odrze, Nysie Łużyckiej. Nad tymi granicami czuwa realistyczna polityka zagraniczna Odrodzonej Polski.

Mimo nastrojów wojennych, wywoływanych przez zawodowych podżegaczy i wykorzystanych często przez rozmaitych handlarzy słonina, trzeba stwierdzić, że ich wysiłki w kierunku rozpętania wojny okażą się daremne zarówno z przyczyn obiektywnych, jak też dlatego że spotkają się z twardym oporem olbrzymiej większości ludzi pracy i [illegible].

Narody świata pragną spokoju. Praga zapewnić Wysoką Izbę, że wśród głosów wołających o zaprzestanie szkodliwej propagandy zamieszek i konfliktów nie zabraknie głosu Polski, że nie zabraknie Polski wśród sił przeciwnych dla obrony spokoju, wolności i suwerenności narodów świata (Oklaski).

PRACA — PŁACE — PRODUKCJA

Wzrostowi wydajności pracy towarzyszy stały wzrost zarobków, o czym świadczą następujące liczby: przeciętna miesięczna płaca w gotówce w przemyśle wynosiła w czerwcu 1946 r. — 3.564 zł, w czerwcu 1947 r. — 6,104 zł, zaś we wrześniu 1947 r. — [illegible] zł.

Produkcja przemysłowa wzrasta. Czy podaż jest już dostateczna? Oczywiście, że jeszcze brakuje niektórych artykułów bawełnianych niektórych metalowych, papierniczych, elektrotechnicznych (jak żarówki), wyrobów skórzanych, szeregu artykułów [illegible].

Ale już szereg towarów, których brakowało, zaczyna występować na rynku w dostatecznej ilości.

WYŻYWIENIE

Dzięki akcji skupu, jak również dzięki pilności w zbiórce z tytułu podatku gruntowego oraz dzięki importowi zboża radzieckiego (300.000 ton do końca roku bieżącego) i innym przewidzianym importom — perspektywy aprowizacyjne nie pozwalają budzić niepokoju.

Na odcinku cen ziemiopłodów obserwowaliśmy w pierwszym półroczu 1947 r. niepokojącą zwyżkę. Zwyżka ta miała charakter spekulacyjny i została opanowana. Ostatnie dni przyniosły znowu sygnały [illegible] na odcinku zbożowym. [illegible] spekulantom nie uda. Dlaczego? Bo mamy w zapasie [illegible] ton zbóż i ich przetworów — w tym 140.000 ton żyta i 140.000 ton pszenicy — a oprócz tego mamy zapasy.

Rząd niezmiennie uważa, że zasięg działania i rola zdrowej spółdzielczości, winny być znacznie [illegible].

EKSPORT POLSKI

Głównym naszym artykułem jest oczywiście węgiel. Również po raz pierwszy mamy jako artykuł eksportowy Mikołajczyka, ale to zdaje się nie należy do tego resortu (wesołość).

W roku 1948 planujemy osiągnąć w eksporcie kwotę ponad 400 mil. dol. zarówno drogą zwiększenia tonażu eksportowego węgla, jak i innych produktów.

ODBUDOWA

Duży nacisk kłaść będziemy na odbudowę w ścisłym tego słowa znaczeniu. Jest to zagadnienie skomplikowane. Rząd zamierza przejść na społeczne rozwiązanie budowy osiedli mieszkaniowych.

I wreszcie jako jedno z zadań: skończenie z tzw. „polskim sezonem budowlanym", tzn., że wszystko zaczyna się robić jesienią, kiedy zagraża zima (oklaski).

DOCHÓD SPOŁECZNY

Mimo, że rok bieżący był rokiem szczególnie ciężkim, możemy stwierdzić, że wskaźnik płac realnych wzrósł we wrześniu br. do 112 w stosunku do 100 w [illegible].

Stałe zwiększanie się [illegible] ograniczenie nadmiernej rozpiętości płac.

Coraz szerzej wprowadzany system premiowy i akordowo - premiowy daje masom robotniczym, współzawodniczącym w [illegible] pracy, realne korzyści.

OBRONA PAŃSTWA

Ministerstwo Obrony [illegible] swą pracą, zarówno dokonaną w roku 1947, jak i przewidzianą na rok 1948, doskonale uwydatnia — pokojową linię naszej polityki.

Zdemobilizowaliśmy [illegible] starsze roczniki, obecnie służbę odbywają tylko pobór z roczników 1925 i 1926.

Z górą 35 tys. przestępców granicznych, przytrzymanych przez WOP blisko 200 mil. złotych uchwyconego przemytu — oto dwie cyfry charakteryzujące tę oddziały.

OBLICZE REAKCJI

Ostatnie procesy, w których na ławie oskarżonych zasiedli wybitniejsi przywódcy podziemia i [illegible] osłaniających pod płaszczykiem legalności uprawiać wrogą, antypaństwową działalność, odsłoniły niespotykane, antyludowe, szpiegowskie oblicze obozu reakcji.

Stwierdzając z zadowoleniem [illegible] — tzn. [illegible] działalności, które [illegible] uprawiają dywersję, wrogą propagandę i nie wyrzekły się zatrutej broni mordu skrytobójczego.

STABILIZACJA POSTĘPUJE

Wbrew pozorom sytuacja międzynarodowa nie grozi nam zakłóceniem procesu postępującej wewnętrznej stabilizacji politycznej, który obserwujemy od chwili zebrania się obecnego Sejmu.

Polska klasa robotnicza wierna swoim chlubnym tradycjom daje co dzień nowe dowody wysokiego uświadomienia społecznego. Ofiarność ta szczególnie zasługuje na podkreślenie, że przecież stopa życiowa klasy robotniczej wciąż jeszcze jest niższa od przedwojennej a przeciętna wysokość zarobków wciąż jeszcze nie jest zadawalająca.

Również inteligencja i ogół pracowników umysłowych na różnych posterunkach wnieśli swój wielki wkład do dzieła odbudowy, do wzbogacenia i ulepszenia naszego życia.

Wszystkie władze państwowe będą z całą bezwzględnością wyplenić wszelki spekulacji [illegible] korzystającej jeszcze na [illegible].

ZBLIŻENIE PARTII ROBOTNICZYCH

Uchwały Polskiej Partii Socjalistycznej w sprawie jednolitego frontu robotniczego oraz uchwały wspólnych zgromadzeń były potężną manifestacją siły i jedności klasy robotniczej. Zasadnicza zgodność poglądów na sytuację międzynarodową jaka się ujawniła w związku z naradą 9 partyj w Polsce, świadczy o trwałości współpracy i zbliżenia obydwóch partyj robotniczych. Duży wkład wniosły także ostatnie uchwały PPS w sprawie sytuacji międzynarodowej.

TRUPI ROZKŁAD PODZIEMIA

Polityczna działalność podziemia faszystowskiego — sanacyjnego, endeckiego, czy WRN-owskiego obumiera mimo gwałtownych prób galwanizowania podziemia i [illegible] emigracyjnego przez obce wywiady. Bronić się jednak należy przed trucizną tego trupiego [illegible].

(Dokończenie na str. [illegible])

Z naszego stanowiska

Podwójna miara

(h) Sprawa rozdziału złota zrabowanego przez Niemców raz jeszcze uświadomiła nam, że wszelkie formalne uznania ze strony Anglosasów są całe, ile razy to tylko im odpowiada.

Faktem jest, że jeszcze w 1946 roku zapadła decyzja w alianckiej komisji reparacyjnej, że złoto zrabowane przez Niemców w krajach okupowanych, a [illegible] żonych, ma być zwrócone poszkodowanym państwom. Faktem jest również, że ta sama komisja powzięła postanowienie, że rozdział tego złota nie może nastąpić przed rozpatrzeniem roszczeń państw zainteresowanych.

W danym wypadku chodzi o złoto, które Niemcy rabowali prywatnej ludności w krajach okupowanych. Głównymi „dostawcami" tego złota, były obozy koncentracyjne. Tam obrabowywano nieszczęśliwych więźniów i skazańców doszczętnie i bezapelacyjnie. Kontyngent więźniów i skazańców polskich w niemieckich obozach koncentracyjnych był kilkanaście — jeśli nie kilkadziesiątkrotnie wyższy aniżeli odpowiedni kontyngent ofiar z zachodniej Europy.

Ilość przejętego złota jest szacowana na 340 ton. Polska zgłosiła roszczenia na niespełna 140 ton. Wydaje się że rachunek nasz był raczej zbyt skromny aniżeli za wysoki. A jednak nie został on wzięty pod uwagę. Wbrew formalnym uchwałom zastosowano metodę pierwszeństwa i bez rozpatrzenia roszczeń Polski przyznano 188 ton złota Belgii, Holandii i Luksemburgowi, oraz zarezerwowano część dla uwzględnienia pretensji Włoch i Austrii. Pozostała reszta — według krążących wiadomości — ma być przeznaczona na pomoc w odbudowie Europy. Ponieważ ta pomoc ma obejmować państwa, które zgłosiły akces do planu Marshalla, więc mogą mieć jeszcze nadzieję i Niemcy, że w tym podziale również będą brały udział.

Sprawa złota nie jest jedyną, w której prawa Polski zostały wyraźnie pogwałcono. Podobnie bowiem przedstawia się historia z polskim majątkiem, skonfiskowanym przez władze hitlerowskie po zakończeniu działań wojennych w 1939 r. Chodzi w tym wypadku zarówno o majątek państwa polskiego, jak również jego obywateli. Ostatnio ukazały się zarządzenia okupacyjnych władz amerykańskich i brytyjskich, przywracające tytuły prawne poprzednich właścicieli i ich spadkobierców. Te zarządzenia nie dotyczą jednak majątków polskich. [illegible] faktycznie znajdują się więc one pod kontrolą władz alianckich, a w praktyce dysponują nimi Niemcy. Skandal dochodzi do tego stopnia, że Polska nie może wejść w posiadanie przedwojennych budynków naszej ambasady w Berlinie.

Jakże wymownie w tym zestawieniu przedstawia się fakt, że szumnie ogłoszony demontaż fabryk niemieckich w zachodnich strefach okupacyjnych objął zamiast ponad 1800 fabryk tylko niespełna 700! Znowu należy stwierdzić, że demontażowi ma ulec niewiele więcej ani żeli 40 proc. przedsiębiorstw, które były przeznaczone do zdemontowania w umowie zawartej przez 4 mocarstwa przed półtora rokiem.

Równocześnie rządy anglosaskie postanowiły podnieść poziom niemieckiej produkcji przemysłowej do rozmiarów z 1936 r., a więc z tego okresu kiedy w Niemczech już w pełnym tempie rozwijały się przygotowania wojenne, których bezpośrednim wynikiem była druga wojna światowa.

Na protest rządu polskiego w sprawie zamierzonego podniesienia poziomu produkcji niemieckiej Stany Zjednoczone odpowiedziały że obawy aby taka odbudowa Niemiec była groźna dla pokoju w Europie są nieuzasadnione, a natomiast jest ona niezbędna dla rozwiązania ogólnego problemu odbudowy Europy.

[illegible] wy są jednak powszechne w Europie. Argument bezpieczeństwa [illegible] stwa. Nawet tak bardzo posłuszny rząd Ramadier'a zgłasza swoje zastrzeżenie w sprawie odbudowy niemieckiej produkcji przemysłowej motywując je przede wszystkim swymi obawami na temat ewentualnej agresji niemieckiej w przyszłości.

Argument o niezbędności odbudowy niemieckiego przemysłu dla potrzeb samej Europy jest próbą uszczęśliwiania naszego kontynentu wbrew jego woli. Ale tam gdzie potrzeby tego kontynentu są wyraźne a wola jasno wyrażona, Ameryka pozostaje głucha i niema.

Wiadomo jest przecież, że bez udziału polskiego węgla wszelkie próby przywrócenia równowagi gospodarczej w Europie już dzisiaj byłyby skazane na niepowodzenie. Wiadomo, że przejęliśmy kopalnie wyniszczone kilkuletnią rabunkową gospodarką niemiecką. Wiadomo, że mamy poważne braki w zakresie maszyn i urządzeń technicznych.

A jednak Stany Zjednoczone tak skwapliwie wysuwające argument potrzeb Europy jeśli chodzi o odbudowę przemysłu niemieckiego, absolutnie nie chcą brać pod uwagę potrzeb przemysłu polskiego, który nie kiedyś tam w przyszłości, ale już dzisiaj stanowi poważną dźwignię w odbudowie gospodarczej Europy. Naszą przydatność w tym zakresie podkreślamy przecież nie my, ale wszystkie zainteresowane kraje europejskie. Z naszego węgla korzysta nawet gospodarstwo Wielkiej Brytanii.

Podwójna miara staje się ustalonym systemem w polityce Stanów Zjednoczonych. My wiemy, że ona nie jest wykładnikiem właściwych nastawień narodu amerykańskiego, ale wiemy równocześnie, że to jest stała metoda wielkokapitalistycznych sfer.

Dlatego też konsekwentnie przeciwstawiamy się jej i protestujemy w imię wszystkich szczytnych haseł dla których realizacji toczyła się krwawa wojna w ciągu długich lat osta[illegible]

Z exposé premiera tow. Cyrankiewicza

(Dokończenie ze str. 3)

Tym bardziej, że agenturowy, antypolski charakter tej akcji w służbie obcego proniemieckiego imperializmu występuje coraz jaskrawiej. Równolegle bandy podziemne coraz bardziej się rozkładają i utożsamiają z bandami rabunkowymi, które nie zaniechały mordów i zbrodniczej działalności.

Ostatni wyczyn Mikołajczyka przyśpieszy ostateczne oczyszczenie życia politycznego w Polsce od Mikołajczykowców.

„BICIE W BĘBNY"

Próby przeciwdziałania stabilizacji politycznej w kraju przychodzą jeszcze z innej strony. W ostatnim szczególnie okresie dało się zauważyć głośne bicie w bębny w niektórych tygodnikach katolickich, co miało być zapowiedzią natarcia. Natarcie to przyszło w postaci znanej odezwy biskupów.

Całość zaś tej akcji jest — skazana na niepowodzenie próbą wciągnięcia Kościoła do rozgrywek politycznych. Akcja ta pozostaje w uderzającej zbieżności z działalnością niektórych ośrodków zagranicą. Obserwujemy tę akcję z całkowitym spokojem i nie zamierzamy zmienić naszego zasadniczego stosunku do kościoła i religii katolickiej.

Sądzimy, że nie tylko olbrzymia większość wierzących katolików, lecz również przeważająca część duchowieństwa katolickiego, najbardziej patriotyczna i najbardziej związana z ludem, właśnie w imię głoszonego przez nią wyższego przeznaczenia Kościoła i wiary katolickiej, nie da się wciągnąć do antyludowych rozgrywek politycznych.

ZGODNIE Z REALIZMEM POLITYCZNYM

Im prędzej przyjdzie otrzeźwienie, tym lepiej dla samej sprawy. Wszelkie próby spóźnienia lub zakłócenia procesu konsolidacji politycznej w Polsce nie mogą liczyć na bierność rządu i skazane są na niepowodzenie (oklaski).

CAŁY NARÓD CHCE TRWAŁEGO POKOJU, CHCE SPOKOJNEJ, TWÓRCZEJ PRACY, PRAGNIE WZROSTU DOBROBYTU I ROZKWITU POLSKI

Rozum polityczny, realizm polityczny dyktuje nam, że w niełatwych zadaniach odbudowy i rozbudowy powinniśmy liczyć przede wszystkim na własne siły, powinniśmy liczyć na pomoc wzajemną krajów demokracji ludowej i Związku Radzieckiego, na współdziałanie wszystkich sił demokratycznych w świecie, broniących pokoju i suwerenności narodów.

Aby nauka łatwiej szła...

Warsztaty Spółdzielni »Ognisko« produkują ważne pomoce szkolne

Wiele szkół średnich i zawodowych stanęło po wojnie wobec braku nawet najprymitywniejszych pomocy naukowych, potrzebnych do praktycznych doświadczeń z dziedziny fizyki i chemii. Nic tedy dziwnego, że lekcje tego zakresu musiały opierać się jedynie na teorii. Uczeń przyjmował objaśnienia dotyczące tego czy innego zagadnienia, ale nie danym mu było ich sprawdzić na lekcjach praktycznych.

Z podobnymi trudnościami technicznymi walczyły w pierwszym okresie po wojnie laboratoria chemiczne przy fabrykach, hutach i kopalniach.

Z wydatną i szybką pomocą w tym kierunku przyszło nauczycielstwo śląsko - dąbrowskie, a raczej stworzona przez członków Związku Nauczycielstwa Polskiego w Katowicach Spółdzielnia „Ognisko", która w pierwszych miesiącach 1946 roku uruchomiła własne zakłady wytwórcze przyrządów laboratoryjnych do użytku szkolnego i dla celów badawczo - kontrolnych w laboratoriach przemysłowych.

Z braku odpowiednich pomieszczeń w Katowicach, wytwórnie uruchomiono w Gliwicach i Bytomiu.

TU SIĘ ROBI MENSURKI I PRÓBÓWKI

Niepozorny szyldzik na bramie domu w Gliwicach przy ulicy Górnych Wałów 27 wskazuje, że tu mieści się wytwórnia przyrządów laboratoryjnych.

Wytwórnia ta produkuje jedynie szklany sprzęt używany w laboratoriach chemicznych.

Duża sala na parterze, ledwie może pomieścić szereg warsztatów, przy których młodzi robotnicy wykonują owe szklane cuda dla doświadczeń chemicznych. Przy dwóch obok siebie stojących warsztatach dokonuje się obróbki szkła w ogniu palnika gazowego. Trudna ta praca wymaga przede wszystkim niezwykłej zręczności, precyzji i uwagi ze strony robotnika, ponieważ chodzi tu o części szklane używane do niekiedy bardzo skomplikowanych przyrządów naukowych. Dział ten obsługują specjaliści z Warszawy i Lwowa, którzy przybyli tu z obecnym kierownikiem wytwórni, a jednocześnie świetnym fachowcem w tej dziedzinie inż. Kazimierzem Pfuetzne.

Z podziwem patrzymy na robotnika, który rozgrzewając w płomieniu palnika gazowego cienką rurkę szklaną, a następnie dmuchając w nią, nadaje bańce szklanej rozmaite kształty. Zależnie od potrzeb powstają tu najrozmaitsze kolbki, pękate rurki fantastycznie wygięnane biurety i wiele innych przedmiotów skomplikowanych jak sama chemia.

Inne działy wytwórni, to obróbka szkła przy pomocy szlifiarek i wiertarek oraz ważny dział tzw. kalibratornia. W dziale tym dokonuje się wyrobu naczyń miarowych przy użyciu specjalnej maszyny podziałowej. Stąd odchodzą do szkół i laboratoriów fabrycznych dokładnie wycechowane naczynia szklane, mensurki, cylinderki do strzykawek itp.

DUŻE ZAPOTRZEBOWANIE I BRAK SUROWCA

Zapotrzebowanie na wszelkie przedmioty laboratoryjne jest olbrzymie. Wytwórnia nie może wprost podołać zamówieniom, które napływają ze wszystkich stron kraju. Sprawę tę utrudnia z jednej strony niemożność wprowadzenia masowej produkcji ze względu na wielką różnorodność i precyzję przedmiotów, z drugiej zaś brak odpowiedniego surowca. Huta szkła w Siemianowicach, która dotąd dostarczała rurki szklane, będące podstawowym surowcem, ze względu na przestawienie własnej produkcji zapowiedziała wstrzymanie surowca. Fakt ten spowoduje niewątpliwie poważne zahamowania, o ile nie całkowite wstrzymanie pracy w wytwórni gliwickiej, która w tej chwili jest jedną z najpoważniejszych tego rodzaju placówek w Polsce.

PRECYZYJNE PRZYRZĄDY FIZYCZNE

Reszta zakładów wytwórczych znalazła pomieszczenie — jak to już na wstępie wspomnieliśmy — w Bytomiu. Tutaj uruchomiono wytwórnię przyrządów laboratoryjnych dokonywanych z różnorakich metali drzewa itp. Powstają więc precyzyjne wagi techniczne, galwanoskopy, modele telegrafów statywy, dynamometry. Ze względu na poważne trudności w zdobywaniu surowca i różnorakość przedmiotów, produkcja w tych zakładach odbywa się również w niewielkich seriach (100 do 200 przedmiotów).

Ostatnim, niezwykle ciekawym działem wytwórni w Bytomiu jest pracownia przyrodnicza, oddająca do użytku szkolnego estetycznie wykonane komplety minerałów, produktów suchej destylacji drewna, węgla i ropy naftowej. Do użytku szkół sporządza się również kośćce oraz wypchane okazy ptaków. W pracowni tej prof. Józef Sałabun — kierownik wytwórni bytomskich, prowadzi osobiście doświadczenia z dziedziny radiotechniki i prądów słabych, a jako efekt pracy odda w najbliższym czasie do użytku szkół, pięknie wykonany model stacji nadawczej i odbiorczej.

Sprzedaż wszelkich pomocy naukowych odbywa się w Bytomiu przy ulicy Krakowskiej 8, gdzie mieszczą się bardzo bogato zaopatrzone magazyny i sklep.

Cicha i niereklamowana działalność spółdzielni „Ognisko" ma kolosalne znaczenie dla poziomu normalnego przebiegu pracy w naszych szkołach i laboratoriach. Fakt ten powinny wziąć sobie do serca miarodajne czynniki i otoczyć troskliwszą niż dotychczas opieką pracowitą placówkę nauczycielską.

Pisaliśmy już o kłopotach lokalowych z jakimi walczy „Ognisko". Spółdzielnia rozrzucona po kilku miejscowościach województwa nie mająca dotychczas odpowiedniego lokalu na biura centrali, nie może jeszcze spełniać w stu procentach tych zadań, jakie nakłada na nią ciężka sytuacja na odcinku pomocy naukowych.

K. Haberówna

W dniu 29. X. 47 r. o godz. 9-tej zmarł nagle w czasie pracy długoletni i zasłużony pracownik Huty Batory.

ś. p.

Ślązak Teodor

nadmistrz Wydz. Elektrycznego, ur. 1. 4. 1894 r.

W zmarłym, który przepracował w Hucie Batory 30 lat traci zakład pracy wybitnego fachowca, załoga zaś wzorowego towarzysza pracy.

Cześć Jego pamięci

Dyrekcja, Rada Zakładowa i załoga Huty Batory

Teatr Miejski w Sosnowcu

„Lekkomyślna Siostra" Perzyńskiego

„Lekkomyślna Siostra" jest bliźniaczą siostrą „Szczęścia Frania". I tam i tu atmosfera mieszczańskiej kołtunerii sprzed kilkudziesięciu laty. Tam skandal z córeczką został w porę zażegnany — tu skandal z siostrą ma szanse ucichnięcia przez zagłuszenie go szelestem banknotów odziedziczonych przez lekkomyślną siostrę po jednym z jej bardziej długotrwałych „dzierżawców". Nawet osoby nieomal, że te same Topolscy z „Lekkomyślnej Siostry" to Lipowscy ze „Szczęścia Frania", odmianę Frania znajdujemy w Władysławie, a Otockiego w Olszewskim.

W „Lekkomyślnej Siostrze" zaakcentował autor atmosferę fałszu moralnego dodatkowym momentem chciwości pieniądza. Domniemany majątek Marii powoduje, że nawet głupawa Ada zaczyna się zastanawiać nad formułką usprawiedliwienia znajdujemy we Władysławie, a bodnego życia kuzynki i dochodzi do wniosku, że np. w wypadku powtarzającego się co tygodnia wdowieństwa niejedna kobieta miałaby prawo prowadzić zupełnie podobne życie, które mimo swojego raczej horyzontalnego układu, nie byłoby jednak pozbawione płonu moralnego.

Lecz marzenia rodzinki o spadku odziedziczonym przez nawróconą Marię (jeszcze jedna odmiana literacka biblijnej Magdaleny) — biorą w łeb. Maria dźwignąwszy się z upadku zrezygnowała ze spadku. I dlatego jest lekkomyślna, a nie jakby kto przypuszczał dlatego, że się „lekko" prowadziła. Postępku Marii rodzinka nie rozumie. Nie dość, że „taka", to jeszcze wariatka. Omal nie zaczną jej tłumaczyć, że przecież „zapracowała" na te pieniądze. Na szczęście kurtyna spada i losy rodzinki Topolskich potoczą się swoją drogą, jak losy wielu innych rodzin z ich puszczającymi się siostrami, cnotliwymi małżonkami szantażowanymi przez gigolowatych kochanków i zadłużonymi młodszymi braćmi starszych przemysłowców.

Czy to się dzieje czterdzieści lat temu, czy dziś — to jest obojętne. Dziś sprawa rodziny Topolskich nie przedstawia problemu, którym byśmy się szczególnie interesowali, a cała „dulszczyzna" z okresu „fin de siécle'u" ma dla nas o tyle wartość, o ile pozwala nam utwierdzić się w przekonaniu, że sami dalecy jesteśmy od kołtuństwa. Nie zauważamy przy tym, że istnieje ono i dziś tylko w bardziej „nowoczesnych" formach. Kołtuństwo przeniósłszy się z mieszczańskich salonów do modnych kawiarni czeka dziś na swoich Perzyńskich Rittnerów, Bałuckich i Zapolskie, którzy by znaleźli talent i odwagę zaprezentować na scenie zwierciadło, ukazujące publiczności, zwłaszcza tej z pierwszych rzędów, jej wierne odbicie.

[illegible] jednak o samej „Lek[illegible] [illegible] [illegible] rowieckim. Jeśli idzie się już na repertuar lamusowy, o tym ciężarze [illegible] nie należy uprawiać wspinaczki po pagórkach psychologizmu, więc bohater[illegible] po ciernistej drodze prze[illegible] [illegible] mentorskim palcem na fałszywą moralność obyczajów. O wiele lepiej by było, gdyby reżyser przesnacero[illegible] się beztrosko ścieżką zabawnej groteski, pozwalając aktorom i publiczności skwitować pobłażliwym półuśmieszkiem odległe o kilkadziesiąt lat stosunki rodzinno-towarzysko-materialne tudzież łączące się z wymienionymi.

Helena p. Heleny Larys-Pawińskiej potrafiła na ogół zachować ten półuśmieszek. Jednak chwilami doskonała aktorka ulegała koncepcji reżysera, wywołując przez to wrażenie nierówności gry. Nad pozostałymi panowała swobodą i kunsztem aktorskim. W kierunku całkowitej dramatyzacji postaci lekkomyślnej siostry i całej komedii poszła p. Maria Habdank-Białobrzeska. Jej Maria zdradzała ustawienie psychiczne przynajmniej na rolę Lili Wenedy albo Marii Stuart. Aż żal było patrzeć na te rasowe ręce, jak drżą, szarpiąc chusteczkę. Na sali było wprawdzie chłodno, ale znów nie tak, by drżeć na całym pięknym ciele. Również spazmatyczne łkanie było tak samo niepotrzebne, jak częste stawienie głosu „na maskę". Wszystko to razem wykazuje jednak na — wymagający pewnego stonowania — talent dramatyczny i — uwzględniając poczynione uwagi o koncepcji reżyserskiej — na podporządkowanie się reżyserowi. Życzymy więc dobrych ról i lepszych reżyserów. Interesujące warunki zewnętrzne, nerw sceniczny i ugruntowanie techniki aktorskiej — dopełnią reszty. Predystynacje w kierunku „genre'u" Eichlerówny.

Kuzynka Ada w wykonaniu p. Kownackiej — według dobrych wzorów scenicznych i filmowych głupawych kuzynek. Z dostawioną do wewnątrz stopą — włącznie. Wypięty kuperek również bez zarzutu. Jeszcze bardziej rozbarwić rolę temperamentem policzki cynobrem, na powieki trochę „dwudziestki", rozśmieszyć dykcję (np. seplenienie) — i „gwóźdź" wieczoru. Publiczność lubi to, choć się nie przyznaje.

P. Bojanowski nie raził przesadą dramatyczną, był wystarczająco podenerwowany lekkomyślną siostrą, prawomyślną żoną i niepomyślną sytuacją finansową. — P. Lasoń wyróżnił się utrafioną trzpiotowatością i kusymi marynareczkami. Niepotrzebny kontakt wzrokiem z salą. — P. Kruze utrzymał się w roli. Początkowo wyrozumiały i tkliwy dla żony, pozostał bez żony zrównoważony, aczkolwiek trochę zwarzony. Niewymarzona natomiast była jak i u innych panów — dykcja. — P. Orłowski b. dobrze podpatrzył (może zresztą tylko oczy — ma duszy) p. Śmiałkowskiego jako Otockiego w „Szczęściu Frania" z ubiegłego sezonu w Katowicach. Zestawienie z partnerką było mimo całej rozciągłości wieku balzakowskiego — nieprzekonujące, zwłaszcza dla realistycznej części publiczności.

Lokaj: trzy gwiazdki — trzy słowa.

Pewnym wytłumaczeniem dla takiej, a nie innej koncepcji reżyserskiej mógłby być brak kostiumów w stylu epoki, a więc brak jednego z elementów dla wkroczenia na ścieżkę groteski. Dlaczego w takim razie wnętrze stara się naśladować epokę?

Inspicjentura zawodziła na premierze, zmuszając wykonawców do improwizacji. Czwarty akt utrzymany w dobrym tempie, opada gwałtownie w końcowej scenie, budząc wrażenie niewykończenia całości. Publiczność jest przekonana, że nastąpi jeszcze jedna odsłona.

Po „Końcu Świata" „Lekkomyślna Siostra" lepsza z dwojga...

Sympatie recenzentów po stronie teatru. Repertuar jeszcze ciągle po przeciwnej.

Z. Wiktorczyk

Komunikat Prezydium WK PPS

Prezydium WK PPS w Krakowie uchwaliło na posiedzeniu w dniu 25 października b. r. wykluczyć z Partii, na podstawie art. 16 statutu partyjnego Stefana Szczerkowskiego, b. pracownika „Społem".

Na pomnik tow. I. Daszyńskiego

(S) W dalszym ciągu napływają składki na pomnik I. Daszyńskiego.

Wezwani przez tow. Kościelnika Albina wpłacają tow. tow. Migas Bogusław zł. 100, Spytkowski Alojzy zł. 100, Migdał Władysław zł. 100, Machaj Adam zł. 100, oraz Klimek Sylwester zł. 100 i wzywają do wpłacenia odpowiedniej kwoty towarzyszy kolejarzy ze stacji Kraków — Płaszów.

Tow. dyr. Augustyniak Roman wpłacił zł 300 wzywając tow. kier. produkcji Filipka, Józefa, przew. Rady Zakładowej Blecharza Jana oraz Walka Stanisława.

Pracownicy Sanatorium ZUS w Bystrej Śl. wpłacili zł. 5.000. Rodzina Jedynaków wpłaca zł. 500, Drukarnia „Wiedza" zł. 5.000.

Komitet Dzielnicowy PPS Prądnik Czerwony wpłaca zł. 5.000 tow. Fargacz Stanisław zł. 100 oraz tow. Dęba z Warszawy zł. 100.

Wycieczka czeska z Brna przybyła do Krakowa

(M) W Krakowie [illegible] wycieczka 40 Czechów z Brna, złożona z [illegible] naukowców oraz studentów [illegible] zorganizowało Towarzystwo przyjaźni polsko-[illegible].

Równocześnie bawi w Krakowie grupa 40 czechosłowackich inżynierów, [illegible] od budowy dróg wodnych, którzy po [illegible] urządzenia zapory wodnej w Rożnowie [illegible] się w Krakowie celem zwiedzenia zabytków miasta.

Parlamentarzyści belgijscy gośćmi Krakowa

(M) W sobotę przybędzie do Krakowa na zaproszenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych delegacja parlamentarzystów belgijskich.

Eksploatacja łupków bitumicznych

(IM) W Centralnym Zarządzie Przemysłu Paliw Płynnych w Krakowie odbyła się pod przewodnictwem dyr. Zdzisława Wilka, przy [illegible] naczelnego dyrektora Centr. Zarządu Wytwórni [illegible] Budowlanych ob. [illegible]skiego i prof. [illegible] Warszawskiego ob. [illegible] konferencja w sprawie [illegible]atacji łupków bitumicznych.

Z łupków bitumicznych otrzymuje się według patentów [illegible] gaz [illegible] gaz [illegible] napędy [illegible] oleje, ciężkie produk[ty] [illegible]kacji papy i asfaltu, [illegible] jako produkt odpad[owy] [illegible]nne materiały budowlane, lżejsze i o [illegible] snościach izolacyjnych niż cegła.

Zagadnienie łupków bitumicznych w Polsce jest o tyle lepiej postawione niż w Szwecji, że zawierają one w niektórych okolicach ponad 20 proc. bitumenów, podczas gdy szwedzk[ie] zawierają [illegible] zaledwie 6 proc. Z [illegible] metra sześciennego łupku można otrzymać [illegible] 150 kg produktów bitumicznych.

Pierwsze próby rozpoczął Instytut Naftowy w Krośnie, rozpoczynając prace w okolicy Grybowa.

Sejmik nauczycielski w Krakowie

[illegible] 27 [illegible] odbyło się w sali kinoteatru „Świt" walne zebranie krakowskiego oddziału Związku Nauczycielstwa Polskiego.

W trakcie obrad podkreślono cenny udział organizacji zawodowej nauczycielstwa w demokratyzacji wychowania i akcjach związanych z problemami przebudowy ustroju szkolnego. Podkreślono, że nauczycielstwo polskie winno w obecnej dobie nawiązać jak najściślejszy kontakt z szerokimi warstwami społeczeństwa, a przede wszystkim z ruchem świetlicowym i organizacja[mi] młodzieżowymi.

Prezesem nowego Zarządu wybrany został ponownie Stanisław Hojak, poczem wybrano przewodniczących poszczególnych wydziałów: organizacyjnego, pedagogicznego, pracy społecznej, finansowego [illegible] obrony prawnej. Z kolei uchwalono budżet i wybrano delegatów na okręgowy i walny zjazd, na ten ostatni w osobach prezydenta miasta ob. H. Dobrowolskiego, prof. J. Sieradzkiego dr Gnojńskiego i in.

Kraków w 30 rocznicę rewolucji październikowej

Wczoraj w gabinecie wojewody [illegible] konferencja organizacyjna uroczystości w związku z 30-leciem Rewolucji Październikowej.

Na Konferencji ustalono, że dnia 6 listopada odbędzie się wielka akademia w Teatrze im. J. Słowackiego.

W czasie akademii mówić będzie min. tow. Jędrychowski. Program wypełnią okolicznościowe przemówienia i występ chóru artystów radzieckich, składającego się z 120 [illegible].

[illegible]

Gimnastyczne zawody w Krakowie

(P) Staraniem RTSG Korona odbył się dwudniowy pokaz zawodów gimnastycznych w konkurencjach juniorów, kobiet i mężczyzn.

Zawody poprzedziło powitalne przemówienie ob. Lowasa.

Wyniki techniczne:

konkurencje żeńskie: 1) Stępińska — 44,1 pkt., 2) Nowak — 41,1 pkt.

konkurencje męskie: Stopień wyższy 1) Raul — 60,8 pkt., 2) Idzik — 92, pkt. Poza konkursem Witkowski uzyskał 60.2 pkt.

W stopniu średnim zwycięstwo uzyskał Rudyk zdobywając 48.6 pkt. przed Długoszewskim — 45,9 pkt.

Zawody w stopniu niższym przyniosły zwycięstwo Szymoniakowi — 50 pkt. przed Koniorem 48.6 pkt.

W pokazie juniorów młodzieży żeńskiej I miejsce zdobyła Rzepecka — 25,7 pkt., młodzieży męskiej natomiast — Perski — 26,9 pkt.

»Święta wojna« w Krakowie

(B) W dniu 2. listopada odbędą się na stadionie w Krakowie piłkarskie zawody pomiędzy zespołami Cracovii i Wisły.

Początek imprezy, którą poprzedzą zawody drużyn młodszych, odbędzie się o godz. 10 przedpołudniem.

Termin meczu uważamy za conajmniej nietaktownym z powodu jednego z największych świąt, takim jest „święto umarłych".

Maleją szeregi ping-pongistów

(B) Z powodu braku lokalu i... za wodników sekcja tenisa stołowego Akademickiego Związku Sportowego ma być rozwiązana.

Tarnovia organizuje sekcję ping-pongową

(P) Jak nas informują, ma powstać w Tarnowie Sekcja Tenisa Stołowego, do której akces swój zgłosili znani ping-pongiści [illegible]ski, popularny piłkarz Roik II, i [illegible].

Drużyna ta może poważnie zagrozić najlepszym zespołom krakowskim.

RADIO

Najciekawsze audycje w sobotę [illegible]

7.05 — Muzyka poważna; 8.30 — Muzyka poważna; 9.00 — Nabożeństwo; 12.03 — Poranek symfoniczny; 13.30 — „Lenin w Polsce" — felieton dr Józefa Sieradzkiego; 14.40 — „Eglantyna" słuchowisko; 15.55 — Utwory Mieczysława Karłowicza" 16.30 — „Baśń o rybaku i złotej rybce" słuchowisko; 17.00 — Mozart „Requiem"; 18.15 — Audycja literacka „Ballada o powsinodze beskidzkim — druciarzu kuternodze; 20.20 — Fryderyk Chopin — Sonata b-moll i Nokturn c-moll; 22.00 — Haendel — „Tu fedel tu costante" — Cantata; 22.25 — Recital wiolonczelowy.

CO * GDZIE * KIEDY

W TEATRACH

Teatr im. J. Słowackiego godz. 19 Wieczór Trzech Króli.

Miejski Stary Teatr Duża Sala godz. 19 — Temperamenty Cwojdzińskiego.

Mała sala godz. 19.15 — „Ocalenie Jakuba" Zawieyskiego.

Teatr Powszechny TUR — godz. 19.30 — Śluby Panieńskie Al. Fredry.

Dom Żołnierza — godz. 19.15 — Księżniczka Czardasza Kalmana.

W KINACH

Wanda: „Kopciuszek" [illegible] „Carrie kłamie" [illegible] Lord"; *Gdańsk:* „Nauczycielka bawi się" *Apollo* i *Sztuka:* [illegible] przeszłości"; [illegible] *Warszawa:* Zenobia. Początek seansów: Sztuka — godz. 15.30, 17.30 i 19.30; Świt — godz. 15.30 17.45 i 20; we wszystkich innych kinach o godz. 16, 18 i 20.

Dzielnicowe Kino Oświatowe [illegible] carska 1 Wielkanoc w Łowiczu 2 Beze dziecka. 3 Kałużnica czarna. 4. Komedyjka kolorowa. Początek seansów o godz. 16.00 17.20 i 18. W niedziele i święta poranki o godz. 11.00.

Kino objazdowe Tow. Przyjaźni Polsko-Radzieckiej (Batorego 14) — „Maksym" film produkcji radzieckiej oraz kronika filmowa. Początek seansu: godz. 18.30.

DYŻURY APTEK. Rynek Główny 45, pl. Matejki 2, 29 Listopada 17, Krowoderska 74, Karmelicka 9, Madalińskiego 7, Stradom 2, Dietla 76, pl. Zgody 10, Bronowice Małe — Wyspiańskiego 4.

DYŻUR LEKARZA POŁOŻNIKA Dr. Ferster Władysława — Retoryka 10 m 4 tel. 565-00.

Druk. Drukarnia „Wiedza" Nr. 1 [illegible]

Towarzystwo Burs i Stypendiów niesie pomoc młodzieży

(M) W Krakowie, odbył się jednodniowy zjazd prezesów i delegatów Zarządów Powiatowych Towarzystwa Burs i Stypendiów R. P. Obrady prowadził w zastępstwie nieobecnego prezesa Zarządu Wojewódzkiego dr Stefana Białasa, kuratora OSK Krakowskiego — dr Stanisław Korczyński.

Przedmiotem obrad była analiza sytuacji Towarzystwa, działającego od roku na terenie województwa krakowskiego, oraz zagadnienia dotyczące burs, ich sieci, remontu i budowy nowych gmachów. Sprawa ta, ze względu na znaczne trudności jest na razie dość trudna, o wiele łatwiej natomiast przedstawia się sprawa stypendiów. W akcji stypendialnej żywy udział biorą powiaty województwa krakowskiego, chociaż i tutaj spotyka się znaczne dysproporcje między możliwościami powiatu, a tym co zostało dokonane. I jak np. jeden z najuboższych powiatów — limanowski — rozdziela 25 stypendiów o różnej wysokości, podczas gdy bogaty powiat miechowski w ogóle nie prowadzi tej akcji.

Jeśli idzie o budowę burs — [illegible] podkreślić należy zapał i ofiarność z jaką powiat Dąbrowa Tarnowska realizuje budowę swojej bursy dla 200 dziewcząt i chłopców, chociaż w wyniku zniszczeń nie rozporządza prawie żadnymi środkami.

Z drugiej strony budowa [illegible] jest rzeczą niezmiernej wagi [illegible] głównie w obliczu alarmujących [illegible] tów fatalnego stanu wielu stancji uczniowskich, na [illegible] ze względu na zdrowie fizyczne i moralne młodzieży należy zwrócić szczególną uwagę.

Akcja, prowadzona przez TBS powinna wywołać szeroki oddźwięk w społeczeństwie, powinna spowodować popieranie Towarzystwa przez wpisywanie się na jego członków [illegible] w ten sposób uzyskane i tworzenia funduszów stypendialnych przyczyni się w dużym stopniu do polepszenia warunków życia studiującej młodzieży, do poprawienia ogólnego stanu zdrowia, a tym samym do polepszenia wyników jej pracy.

Muzyka w Krakowie

Koncert Filharmonii Praskiej

Wizyta Filharmonii Praskiej i jej dyrygenta Raphaela Kubelika, uznana została za pierwszorzędną sensację muzyczną miasta. Kraków słyszał już Kubelika, Orkiestra Filharmonii Praskiej uchodzi za jeden z najlepszych zespołów europejskich.

Toteż świadomość, że wspaniały dyrygent ma poprowadzić znakomity zespół symfoniczny zelektryzowała Kraków — i sala Filharmonii okazała się zbyt mała sala na apetyty melomanów, którzy zapełniają ją co piątek, poparte apetytami melomanów od święta.

Trzeba przyznać, że koncert oczekiwań nie zawiódł — to znaczy: prawie nie zawiódł.

Kubelik mimo bardzo młodego wieku (okolica „trzydziestki") jest dzisiaj jedną z najciekawszych w Europie dyrygenckich indywidualności. Śmiało zaś można przypuszczać, że kariera jego skończy się na osiągnięciu czołówki światowej — ma po temu jak najwięcej danych, zarówno wewnętrznych, jak... zewnętrznych.

Kubelik jest typowym — w dodatnim tego słowa znaczeniu — wirtuozem; oczywiście wirtuozem orkiestry. Strona techniczna imponuje wyrazistością i „muzycznością" gestu. Zaś wartości wewnętrzne Kubelika? to obszerny rejestr: słuch stylów, gatunków i rodzajów absolutny — Kubelik równie swobodnie porusza się w muzyce nowoczesnej jak i klasycznej, równie pięknie konstruuje formy ściśle jak swobodne i równie czysto „robi" epikę jak lirykę.

Co jednak dominuje w jego osobowości artystycznej, to temperament wirtuozowskiego właśnie typu. Absolutny słuch stylów, gatunków i rodzajów jest wynikiem muzykalności — a także następstwem świetnego opanowania wiedzy o stylu, gatunku i rodzaju. Rządzi jednak temperament — błyskotliwy — porywający, efektowny. Czasem zbyt błyskotliwy — grożący nadużyciem efektu. Trzeba jednak przyznać, że Kubelik nie daje się łatwo uwodzić błyskotliwości — jego temperament porywa nas nie efektem, lecz przede wszystkim swoją prawdą artystyczną.

Orkiestra Filharmonii Praskiej to wspaniale brzmiący, precyzyjny instrument. Słuchaczowi polskiemu musi imponować przede wszystkim poziom instrumentów dętych — każde solowe wejście drzewa czy blachy to niespodzianka i satysfakcja. Flet, fagot, trąbka, waltornia, puzony — to instrumentaliści na najwyższym poziomie. W dodatku coż za wspaniałe instrumenty! Gdy porównuje się je z instrumentami orkiestr polskich grozi melancholia i pesymizm. Jakże osiągnąć strój podobny do stroju symfoników praskich jeśli ich instrumenty „prosto z igły" a nasze — prawie z reguły — prosto z lamusa? Nie leży to w granicach ludzkich możliwości.

Sumując zalety dyrygenta i zespołu można uznać koncert Filharmonii Praskiej za jedno z najwybitniejszych muzycznych przeżyć jakie mieliśmy w Krakowie po odzyskaniu niepodległości. Ale zawsze znajdzie się jakieś „ale".

Tym razem program. Program nieco jednostajny, nieco bez wyrazu. Poza „Uwerturą" Szałowskiego usłyszeliśmy kompozytorów czeskich — Symfonię „Es" i „Tańce słowiańskie" Antoniego Dworaka oraz „Suitę słowacką" Vitiezslava Novaka.

Kompozycje czeskie dobrane dość nieszczególnie. W twórczości Dworaka i Novaka znalazłyby się o wiele bardziej charakterystyczne i reprezentatywne utwory — jedynym naprawdę atrakcyjnym momentem tej części programu była [illegible] część suity Novaka, bardzo interesująca motywicznie, konstrukcyjnie przypominająca Bolero Ravela (z tym, że następuje tu powrót do punktu wyjściowego) bardzo efektownie instrumentowana. Wykonanie tej części znakomite (jak ta orkiestra zagrałaby Bolero!).

Jeśli już mowa o wykonaniu programu (pomijam „Uwerturę" — majstersztyk Szałowskiego) trzeba przyznać, że choć program groził czasem lekką nudą, to jednak nie zdarzyła się ona ani na moment.

Każdy tekst — dzięki owemu wykonaniu — ciekawił i był atrakcją. Zasługa dyrygenta, zasługa orkiestry.

Warto nadmienić, że wbrew oczekiwaniom ostatni taniec Dworzaka był dwukrotnie bisowany. Szkoda tylko, że ów taniec (jako kompozycja) zbyt przypominał operetkowy galop swą tematyką, swym instrumentacyjnym efekciarstwem.

Wierzymy, że na przyszłość Filharmonia Praska odwiedzi nas z programem bardziej reprezentacyjnym i bisować będzie np. uwerturę do „Sprzedanej Narzeczonej".

[illegible]

Gra jakiej Śląsk nie widział

Siatkarze DYNAMO fenomenami ale i Ślązacy pokazali swoje pazurki

KATOWICE. Dzięki staraniom Woj. Urz. WF i PW w Katowicach liczni zwolennicy piłki ręcznej na Śląsku mieli niecodzienną okazję oglądania najlepszych na kontynencie siatkarzy mistrza ZSRR „Dy[illegible]

Mecz wzbudził wziąwszy pod uwagę niepopularność tej dziedziny sportu, wielkie zainteresowanie. Na trybunach mimo dnia powszedniego zgromadziło się ponad 1000 osób, wśród których przeważała młodzież szkolna.

W czwartkowym meczu z mistrzem ZSRR zmierzyła się rep. Śląska w skład której wchodzili siatkarze AZS Gliwice i Zgody.

Dla wszystkich zwolenników siatkówki na długo niezapomnianym będzie pierwszy set spotkania w którym reprezentacja Śląska stawiała heroiczny opór i ze stanu 11:4 dla Dynamo potrafiła wyciągnąć na 14:13. Chwila załamania spowodowała, że następna piłka należała do Dynamo i set zakończył się zwycięstwem naszych znakomitych gości 15:13.

W następnych setach już nie było niestety walki. „Dynamowcy" przeważali w sposób widoczny. Nasi chłopcy robili co mogli, ale byli bez radni wobec wysokiej techniki przeciwnika

Siatkówka w wykonaniu drużyny Dynamo jest sportem niemniej emocjonującym jak piłka nożna, czy [illegible]

Apelujemy do miarodajnych czynników aby postarały się o możliwie największą ilość tego rodzaju imprez.

Siatkówka, jest tego rodzaju sportem, który przy użyciu najskromniejszych środków może opanować masy i przyczynić się bezpośrednio do spopularyzowania idei powszechnego WF.

To co się działo na boisku Pogoni we czwartek nie jest ważne. Ustępujemy co najmniej o klasę siatkarzom radzieckim. Możemy ich jednak doścignąć już w krótkim czasie. Mamy ku temu możliwości, mamy warunki i środki.

Zmagania czwartkowe przekonały nas, o tym.

Więcej opieki, więcej uwagi, a siatkówka stanie się naszym sportem narodowym, w którym będziemy mogli odnosić większe sukcesy niż np. w piłce nożnej, boksie, czy lekkoatletyce. Przekonał nas o tym pierwszy set meczu Dynamo—Śląsk.

Dla informacji podajemy jeszcze ogólny wynik spotkania. **Dynamo Moskwa—rep. Śląska 3:0 (15:13, 15:1, 15:2).**

Najlepszym zawodnikiem w drużynie śląskiej był doskonały Szymański.

PODGÓRZE — WIECZYSTA 2:1 (0:0)
ZWIERZYNIECKI — KORONA 0:0
MOŚCICE — DĄBSKI 1:1 (1:0)
CHEŁMEK — PROKOCIM 1:0 (0:0)
GROBLE — SZCZAKOWIANKA 2:1 (0:1)
FABLOK — ŁAGIEWIANKA 2:0 (2:0)

Mistrz świata Gregori Nowak

reasumuje wyniki sportowców radzieckich

MOSKWA. (SAP.) W wywiadzie, udzielonym przedstawicielowi Tassa, mistrz świata w podnoszeniu ciężarów Grigori Nowak zsumował wyniki, osiągnięte przez sport radziecki w ostatnich kilku latach.

Radzieccy sportowcy zdobyli międzynarodową sławę i sport radziecki stał się poważnym czynnikiem w sportowym życiu świata.

Piłkarze radzieccy grali z wielkim powodzeniem w różnych krajach a „Dynamo" moskiewskie, które na jesieni 1945 r. odwiedziło Wielką Brytanię — ojczyznę klasycznego futbalu — powróciło do Moskwy, przywożąc dwa zwycięstwa i dwie nierozegrane. Stosunek bramek 19:9 dla sportowców radzieckich.

W tymże roku drużyna reprezentacyjna centralnej armii radzieckiej pokonała w trzech spotkaniach najlepsze zespoły jugosłowiańskie.

„Torpedo" zwyciężyło w czterech meczach w Bułgarii, nie przegrywając ani jednego.

To samo działo się z: „Dynamo" w Rumunii, „Spartakiem" w Albanii, ‚Torpedo' w Polsce, „Zemtem' w Finlandii i ‚Torpedo' na Węgrzech

Poczynając od roku 1945, radzieccy piłkarze grali ogółem 30 meczów z najlepszymi zespołami i nie przegrali ani jednego.

Radzieccy łyżwiarze okazali się dobrymi rywalami Finów i Norwegów, którzy cieszą się sławą najlepszych na świecie. W Norwegii Mikołaj Petrow z Leningradu wygrał wyścig na 100 metrów, bijąc wszystkich najlepszych zagranicznych sprinterów. Tatjana Karelina z Moskwy ustanowiła dwa rekordy światowe na 1500 i 6000 metrów.

Na europejskich mistrzostwach lekkoatletycznych w Oslo radzieccy zawodnicy zdobyli sześć złotych, czternaście srebrnych i dwa brązowe medale.

Tatjana Sawrukowa, Mikołaj Karakulow, Eugenia Sechonowa, Klaudia Majuczaja i Nina Dumbadze zdobyli mistrzostwa Europy, przy czym dwie ostatnie ustanowiły rekordy świata w oszczepie i w dysku.

Niebywałem tryumfem radzieckich ciężkoatletów zakończyły się mistrzostwa świata 1946 w Paryżu i Europy — w Helsinkach 1947, gdzie ustanowili oni szereg nowych rekordów świata.

Nie mniej wielki sukces odniosła drużyna ZSRR na mistrzostwach zapaśniczych Europy; Konstanty Koberidze, Jan Kotkas i Mikołaj Gdow otrzymali złote medale i dyplomy mistrzów Europy.

Radzieccy pięściarze odnieśli wspaniałe zwycięstwa nad bokserami Finlandii i Szwecji oraz pokonali niedawno dwukrotnie drużyny polskie.

We Francji, podczas mistrzostw Europy 1947, koszykarze walcząc z najsilniejszymi zespołami Europy, wygrali wszystkie mecze i zdobyli tytuł mistrzowski.

Tak więc w sumie w przeciągu dwuch lat sportowcy radzieccy mają trzynastu mistrzów Europy i jednego mistrza świata — nie licząc w tym zespołu koszykówki, która jest także mistrzem Europy.

NIE WSTYDŹ SIĘ NALEPKI POMOCY ZIMOWEJ — WYWIEŚ W OKNACH.

Ping-pongiści obradują

(P) W niedzielę 26 bm odbyło się w Katowicach doroczne Walne Zebranie Polskiego Związku Tenisa Stołowego

Na zebraniu reprezentowane były okręgi: śląski, krakowski, łódzki i radomski. Brakło natomiast delegatów Warszawy, Poznania, Pomorza Lublina i Kielc

Kulminacyjnym punktem obrad był wybór nowych władz. Obecny zarząd PZTS-u jest następujący:

Prezes — mgr. Murek (Katowice), wiceprezesi — Beldoch (Katowice), Chudoba (Kraków), Staniszewski (Radom), sekretarz — Kaczmarek (Katowice), skarbnik — Lewan (Katowice), kapitan sportowy — red Kucharski (Łódź), przewodniczący — WG i D. — Glimza (Katowice), przewodniczący WSS — [illegible]ulak (Łódź).

Członkami zarządu są: mgr. Bucki (Kraków), Gońkowa (Katowice), Nedza (Katowice). W skład Komisji Rewizyjnej wchodzą: Kuśmierz (Kraków), Pałka (Radom), i Dudek (Katowice) — oraz zastępca Burski (Łodzi

Siedziba związku są Katowice. Następne zaś walne zebranie ma odbyć się w roku przyszłym w Radomiu.

Termin mistrzostw polskich ustalono między 1 a 15 dniem lutego 1948 r. w Łodzi.

Na zebraniu Śląski OZTS przyrzekł ufundowanie przechodniego pucharu, celem przeprowadzenia międzymiastowych spotkań z udziałem reprezentacji Krakowa, Śląska, Warszawy i Łodzi.

Odrzucenie protestu RKU

WARSZAWA (SAP) — Zarząd PZPN-u postanowił odrzucić protest RKU odnośnie kary grzywny i dyskwalifikacji graczy, będących wynikiem głośnej burdy sosnowiec[illegible]

Słowacy dziękują

WARSZAWA (SAP) — Słowacki Związek Piłki Nożnej nadesłał do PZPN-u podziękowanie za zachowanie się i grę fair graczy Łodzi podczas meczów w Koszycach i Bratysławie.

Statut PZPN-u gotowy

WARSZAWA (SAP) — Statut PZPN-u, uwzględniający wszystkie zmiany i poprawki okręgów, jest gotowy do druku, wydrukowanie wstrzymano jednak, wobec zapowiedzianej reorganizacji sportu w ogóle.

Pamiętaj o WARSZAWIE!

Zwykły ruch pociągów w dniu 1 i 2 listopada 1947 r.

W dniach 1 i 2 listopada b. r. Wszystkich Świętych i niedziela) praca na PKP w zakresie przyjęcia od nadawców przewozu i wydania odbiorcom wszelkich przesyłek towarowych, oraz wszystkie związane z tym czynności wykonywane będą jak w dni powszednie. Również ruch pociągów odbywać się będzie normalnie.

Z kraju i zagranicy

WARSZAWA (SAP) — Od dnia 9 listopada konkurs „Zgadnij kto wygra" obejmie poza Warszawą — Kraków, Łódź i Śląsk.

RZYM (SAP) — Reprezentacyjna drużyna Włoch przeciw Austrii w dniu 9 listopada w Wiedniu, zostanie ustalona przez kapitana związkowego Pozzo z następujących graczy. **Sentimenti, Parda i Bonperti (Juventus); Franzosi i Campatelli (Internazionale); Ballar, Maroso, Castigliano, Mazzola i Farraris (Torino); Cavone (Bari), Malluverno (Modena); Degano i Carapeliesa (Milan; Rola (Nowarra).**

LONDYN (SAP) — Dwa ligowe kluby Liverpool i Newcastle United zostały zaproszone do Stanów Zjednoczonych, gdzie rozegrają również spotkania między sobą.

BRUKSELA (SAP) — W dniu 1 listopada na stadionie Heysel belgijscy „Diables Rouges", rozegrają mecz piłkarski z reprezentacją Lon[illegible]

NOWY JORK (SAP) — Włoski bokser wagi ciężkiej odniósł z kolei piąte swe zwycięstwo w Ameryce, bijąc na punkty Amerykanina Jimmy Oroll.

KOSZYCE (PAP) — Rok rocznie, począwszy od 1924 r. z przerwą w latach 1937 — 1945, odbywa się w Koszycach bieg maratoński w konkurencji międzynarodowej. Jest to największa tego rodzaju impreza w Europie. Trasa biegu jest stale ta sama. Rekord trasy należy do Argentyńczyka Zabali, który przebiegł dystans w czasie 2:33,18 (1931 r.). W roku ub. zwyciężył Fin Hietanen w czasie 2:35,02,4.

W dniu wczorajszym w biegu tym zwyciężył Luksemburczyk Heirendt w czasie 2:36,06,6. Jako drugi przybiegł 42-letni mistrz Anglii Jack Holden, w czasie 2:37,10,0. 3) Systad (Norwegia) — 2:38,56.

PARYŻ (PAP) — W cyklu spotkań pięściarskich (zawodowych) o tytuł mistrza Europy w wadze średniej, Robert Veillemain pokonał na punkty swego współrodaka Laurenta Dauthwille po 10-rundowej walce. Spotkanie to odbyło się w Pałacu Sportowym. Zwycięzca walczyć będzie obecnie z Marcelem Cerdanem, przebywającym obecnie w A-

SPÓŁDZIELCZOŚĆ TO DEMOKRACJA GOSPODARCZA